

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายชัช ชลวร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒ - ๔/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๒๔/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๒๗/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๓๑/๒๕๕๔

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๕

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๓ หรือไม่

ความเห็น

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพที่ว่า การตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ ภายใต้เงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนดคือ ต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ส่วนมาตรา ๔๓ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองให้บุคคลมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้คือ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขัดขวางการแข่งขัน ทั้งนี้ การตรากฎหมายที่ให้อำนาจจำกัดเสรีภาพตามมาตรา ๔๓ ดังกล่าว ยังมีหลักประกันว่าจะต้องเป็นไปตามหลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙ ด้วย

สำหรับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ดังปรากฏตามหมายเหตุในการประกาศใช้ คือ โดยที่เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศสมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จากเจตนารมณ์ดังกล่าวกฎหมายนี้จึงมีมาตรการในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ โดยมาตรา ๓๒ บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นตี้มโดยตรงหรือโดยอ้อม การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมีให้นำมาใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร

เมื่อพิจารณาสาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ในหมวด ๔ ว่าด้วยการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตั้งแต่มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๒ ซึ่งเป็นมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อให้วัตถุประสงค์ของกฎหมายในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ว่า เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่ายนั้น บรรลุผล โดยมาตรการดังกล่าวได้แก่ การให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ต้องจัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้าตามมาตรา ๒๖ หรือการห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กำหนดตามมาตรา ๒๗ เช่น วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา สถานพยาบาลและร้านขายยา สถานที่ราชการยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร เป็นต้น หรือการกำหนดวันหรือเวลาห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ตามมาตรา ๒๘ หรือการห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์หรือบุคคลที่มีอาการเมินเมาจนครองสติไม่ได้ตามมาตรา ๒๙ หรือการกำหนดวิธีการ

หรือลักษณะการจำหน่ายที่ต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ เช่น การใช้เครื่องขายอัตโนมัติ การเร่ขาย การลดราคา เพื่อส่งเสริมการขาย เป็นต้น หรือการกำหนดสถานที่ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามมาตรา ๓๑ เช่น บริเวณวัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ เป็นต้น หรือการห้ามมิให้โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อมและการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ โดยผู้ผลิตให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคมตามมาตรา ๓๒ อันเป็น ประเด็นแห่งคดีนี้ เห็นได้ว่า มาตรการดังกล่าวข้างต้นเป็นเครื่องมือที่กำหนดขึ้นเพื่อให้รัฐสามารถใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้ ข้อที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า มาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ มิได้เป็นไปตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๙ บัญญัติให้กระทำได้ นั้น เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ประกอบสาระสำคัญของบทบัญญัติ ดังกล่าวแล้วเห็นว่า แม้มาตรา ๓๒ เป็นบทบัญญัติที่จำกัดเสรีภาพของบุคคลในการประกอบกิจการหรือ ประกอบอาชีพ แต่ก็เป็นไปตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญรับรองเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๓ ว่า กระทำได้ กล่าวคือ เป็นบทบัญญัติที่จำกัดเสรีภาพเท่าที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ให้กำหนดมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนัก ถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้โดยง่าย ประกอบกับการห้ามมิให้โฆษณาหรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น มิได้เป็นการห้ามโดยเด็ดขาด แต่ห้ามเฉพาะที่เป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรง หรือโดยอ้อม และการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์โดยผู้ผลิตที่เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ เชิงสร้างสรรค์สังคมให้กระทำได้ บทบัญญัติมาตรา ๓๒ จึงเป็นมาตรการที่จำกัดเสรีภาพเท่าที่จำเป็น เพียงเพื่อให้การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายซึ่งเป็นประโยชน์ส่วนรวม ยิ่งกว่า อีกทั้งไม่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งเสรีภาพ เพราะเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นโดยอาศัย อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ คือ การรักษาเศรษฐกิจของ ประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ ของบุคคล และเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค และเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ได้ใช้บังคับ

แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ดังนั้น พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๒ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๓ ตามที่อ้างแต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๓

นายชัช ชลวร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ